

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 15.02.2012
Sayı: 244

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ve gerekçeleri ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

P. S. M. M.
Dr. Serpin TANRIKULU
CHP İstanbul Milletvekili

N. Demir
Prof. Dr. Nurettin DEMİR (1)
CHP Muğla Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI					
Tali Komisyon	- Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler				
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe				
Tarih:	12 Mart 2012			E. No: 2/405	
Yen. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.	
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	
TBMM BASKANI	<i>[Signature]</i>				

**SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU VE 65 YAŞINI
DOLDURMUŞ MUHTAÇ, GÜÇSÜZ VE KİMSESİZ TÜRK VATANDAŞLARINA
AYLIK BAĞLANMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60'ıncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonlardan lisanslı olan amatör sporcuların sağlık giderleri Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Bu Kanun kapsamında sigortalı, bakmakla yükümlü olunan kişi veya hak sahibi sıfatıyla Genel Sağlık Sigortası ile ilişkilendirilmiş kişiler bu fıkra kapsamı dışındadır. Bu fıkra ile ilişkili usul ve esaslar Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

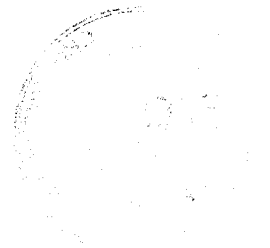
MADDE 2- 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3 – Geçimini sağlayamayan ve çalışma gücünün en az % 60'ını kaybettiği Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulunca tespit edilen Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonlardan lisanslı olan amatör sporculara (10000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda aylık ödenir.

Geçim durumunun saptanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GENEL GEREKÇE:

Ülkemizde 2 buçuk milyondan fazla lisanslı sporcu bulunmaktadır. Bunlardan yaklaşık 500 bini Milli Eğitim Bakanlığı, geriye kalan yaklaşık 2 milyon sporcu ise Gençlik ve Spor Bakanlığı lisansına sahiptir. MEB lisanslıların tamamı ve GSB lisanslıların önemli bir kısmı **“amatör sporcu”** kategorisine dahildir.

Sporla dev atılımlar yapan ülkeler ile aramızdaki farkı kapatmak için öncelikle **“amatör sporcuların sağlık güvencesi”** konusuna bilinçli ve sistemli bir şekilde yaklaşmak ve yasal boşlukları gidermek gerekmektedir.

Milli sporcu olma yolunda ilerleyen ve sporu yaşam biçimi haline getiren lisanslı sporcuların bir kısmı, geçimini sporculuktan sağlayıp sporculuğu meslek olarak yani “profesyonelce” yaparken; bir kısmı da meslek edinme ve para kazanma gayesi gütmeksizin “amatörce” yapmaktadır. Bilindiği üzere, “amatör sporcu” sporu henüz bir meslek edinmemiş, sözleşme ve düzenli ücret karşılığı olmaksızın sporunu icra eden kişidir. Üniversitenin ya da lisenin futbol takımında, bir derneğe ait kulüpte veya bir belediyenin takımındaki oyuncular bu kapsama girmektedir.

Spor camiasının en kalabalık grubu olan amatörler, aynı zamanda en dezavantajlı kesimi de oluşturmaktadır. Günümüzde bir sporcunun amatör olarak nitelendirilmesi, aynı zamanda onun “sosyal güvencesiz olduğu” anlamını da taşımaktadır. Amatör sporcuların, dezavantajları ve içinde bulundukları olumsuz koşulları anlayabilmek adına, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu öncesi ve sonrasına göz atmak gerekmektedir.

Amatör sporcular, sporu meslek edinmedikleri ve düzenli bir ücret gelirine sahip olmadıkları gerekçesiyle, “Sağlıkta Dönüşüm Programı” öncesi SSK kapsamı dışında tutulmuşlardır. Fakat bu durum çok sayıda amatör sporcu için önemli bir kayıp anlamına geliyordu. İşte bu kaybı kısmen telafi etmek için **“amatör sporculara yönelik topluluk sigortası”** uygulamasına gidilmiştir. Topluluk sigortasıyla Devlet, **“amatör sporcuları zorunlu olarak sosyal güvence kapsamına almıyor ama isterlerse kulüp, dernek veya federasyonlarla anlaşarak, sigortalı yapma olanağı”** sağlıyordu. Ancak işin sonucuna bakıldığında bu yöntemin amatör sporcuları sosyal güvenceye kavuşturma bakımından çok da başarılı olmadığı görülmektedir. Zira uygulamada çok az kulüp ya da dernek topluluk sigortasına başvurmuştur. Kısacası, “Sağlıkta Dönüşüm Programı” öncesinde de amatör sporcuların durumu pek iç açıcı değildir.

08.10.1997 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı arasında yapılan protokolle, dernekler yasasına göre kurulan ve amatör sporculardan oluşan dernek, birlik, federasyon veya başka kuruluşların Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri aracılığı ile Sosyal Sigortalar Kurumuna başvurmaları halinde, iş kazaları ve meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarından birine, bir kaçına veya tümüne tabi tutulmak üzere topluluk sözleşmesi imzalamak suretiyle amatör

sporculara sosyal güvenlik imkanı getirilmiştir. Fakat, “Sağlıkta Dönüşüm Programı”nın 1 Ekim 2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesiyle birlikte “topluluk sigortası” uygulamasına son verilmiştir. Böylece, zaten sınırlı bir uygulama alanı bulan **“amatör sporcular için topluluk sigortası”** da sona ermiştir.

Öte yandan, **“Sağlıkta Dönüşüm Programı” kanunu olarak ifade edilen 5510 Sayılı Kanun, sporcular için açıkça “sigortalı sayılırlar veya sayılmazlar” şeklinde bir düzenleme getirmemiştir.** Dolayısıyla eskiden olduğu gibi, "düzenli ücret" ve bir kulübe "bağımlılık" unsurlarından yoksun olarak spor yapan amatörler, bundan sonra da zorunlu sigorta kapsamında yer almamaktadırlar. Özetle, amatör sporcuların 1 Ekim 2008 gününden sonraki dönemde sosyal güvenlikleri konusunda yasal boşluklar vardır.

Diğer taraftan “Sağlıkta Dönüşüm Programı” ile birlikte, 18 yaş altı nüfus doğrudan Genel Sağlık Sigortası kapsamına alındığından, **“amatör sporcuların büyük çoğunluğunun”** en azından sağlık sigortasına bu “Sağlıkta Dönüşüm Programı” la birlikte kavuştuğu söylenebilir. Ancak, Genel Sağlık Sigortası kapsamına alınamayan 18 yaş altı amatör sporcuların durumu ise çifte standart yaratmaktadır.

18 yaş üzeri amatör sporcular ise en mağdur sporcular grubunu oluşturmaktadır. 1 Ekim 2008'de başlayan yeni sistem, ödeme gücü olanların prim ödeyerek, imkânı olmayanların ise ücretsiz/primsiz olarak sağlık yardımı almasını öngörmektedir. **Fakat buna rağmen 18 yaş üstü amatör sporcuların sağlık sigortası yönünden mağduriyetleri giderilebilmiş değildir.**

Amatör olmaları nedeniyle SSK sigortası olmayan sporcular tamamen sosyal güvence dışında da değildir. 15.06.2004 tarihinde Sağlık Bakanlığı ile Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı arasında imzalanan protokol gereğince 07.12.2001 tarih ve 24606 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, **“Sporcu Lisans, Tescil, Vize ve Transfer Yönetmeliği”** hükümleri uyarınca lisans almış ve herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmayan sporcuların, Sağlık Bakanlığı'na bağlı tedavi merkezlerinden ücretsiz olarak sağlık hizmeti alabilecekleri belirtilmiştir. Ancak bu durum geçici protokollerle değil yasa ile güvence altına alınmalıdır. Bu nedenle, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60'ıncı maddesine “Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonlardan lisanslı olan sporcuların sağlık giderleri Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Bu Kanun kapsamında sigortalı, bakmakla yükümlü olunan kişi veya hak sahibi sıfatıyla Genel Sağlık Sigortası ile ilişkilendirilmiş kişiler bu fıkra kapsamı dışındadır. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenir.” fıkrası eklenmelidir.

Zaten amatör sporcular çoğu ilde Sağlık Bakanlığı'na bağlı tedavi merkezlerinden ücretsiz olarak sağlık hizmeti alabilme imkanına sahip değildir. Çünkü birçok ilde sporcu tedavi merkezleri bulunmamaktadır. “Spor hekimliği” ayrı bir uzmanlık dalı olduğundan sağlık konusunda ciddi sonuçları da beraberinde getirebilmektedir. Basına yansıyan haberler de bu durumu kanıtlamaktadır. Örneğin, bir maraton koşucusu ya da futbolcunun kalp ile ilgili hastalığının yanlış teşhisinin öldürücülüğü, eklem sakatlanmalarında bilinçsiz müdahalenin

kalıcı sakatlıklara yol açması, bir boksörün beyin travmasına bilinçli doğru müdahalenin yapılmaması ya da yanlış kas iğnelerinin felce kadar uzanan ve sporcuların hayatını karartan uygulamaları, “spor hekimliğinin” başlı başına bir uzmanlık alanı olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. Profesyonel ya da amatör tüm sporcular, spor hekimleri, spor fizyoterapistleri gibi diplomalı ve uzman kişilerden oluşan tedavi merkezlerinden yardım almalıdırlar.

Yetenekli olan ve belki Ülkemize nice altın madalyalar getirecek olan bu değerli çocuklarımızın, gençlerimizin çoğu sırf sağlık güvenceleri olmadığından, kendilerine sahip çıkılmadığından spordan uzaklaşmaktadırlar. Bu durum da Türk sporunun gelişmesinin önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Bazı sporcular da hayatlarını adadıkları spor uğrunda geri dönüşü olmayan kalıcı sakatlanmalar yaşamaktadır. Spor hayatlarına bu nedenlerle veda edebilmektedirler. Ömür boyu sürececek sakatlık ve malullük gibi durumlarda sporcuların gelir kaybını ve muhtaçlığını da göz önünde bulunduracak daha geniş ve kalıcı bir formüle ihtiyaç vardır. Amatör sporcular sadece geçici değil, kalıcı sakatlıklara karşı da çare, Kısmi Zorunlu Sigorta kapsamına alınmalarıdır. Örneğin bir müsabakada kafasına aldığı darbe ile kısmi felç geçiren ve yatağa mahkum olan bir amatör sporcu, sağlık sigortası sayesinde geçici tedavilerini yaptırabilir. Fakat yatağa mahkum olduktan sonra bu sporcuya sürekli gelir bağlanmaz. İşte bu tür riskleri de karşılamak üzere amatör sporcuların hastalık, iş kazası ve meslek hastalığı yönünden de "kısmi zorunlu sigorta" kapsamına alınması gerekir. Böylece sadece geçici rahatsızlıklar için değil, kalıcı sakatlıklara karşı da amatör sporcular güvence altına alınmış olur. Bu konularda yapılacak düzenlemeler profesyonel ya da amatör her branştan tüm sporcuların belirli bir standartta sağlık hizmeti alabilmeleri için önemlidir. Kendi hayatını idame ettiremeyen lisanslı amatör sporcuların kalıcı sakatlıkları durumunda Devlet bu sporculara sahip çıkmakla yükümlüdür. Bu nedenle kendilerine bir aylık bağlanmalı, tedavi ve ilaç masrafları bu aylıkla karşılanmalıdır. 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna “Geçimini sağlayamayan ve çalışma gücünün en az % 60’ını kaybettiği Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulunca tespit edilen Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonlardan lisanslı olan amatör sporculara (10000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda aylık ödenir. Geçim durumunun saptanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” geçici maddesi eklenmelidir.

Aktif spor yaşamında özellikle profesyonel sporculara kulüplerince özel sağlık sigortası yaptırılmaktadır. Dolayısıyla sağlık sorunlarıyla ilgili olarak profesyonel sporcular genelde pek sıkıntı yaşamamaktadırlar. Ancak, amatör sporcuların sağlık güvencelerinin olmayışı nedeniyle özellikle gelir düzeyleri düşük sporcular ile mali yapısı iyi olmayan kulüplerde oynayan amatör sporcular muayene, fizyoterapi, cerrahi ve tıbbi tetkikler konusunda çok fazla sıkıntı yaşamamaktadırlar. Zorunlu sağlık sigortaları ile de ancak çok az miktarlarda masrafları karşılayabilmektedir. Sporcu sağlık hizmeti almak istese de kendisi ya da kulüp sağlık masraflarını karşılayamamaktadır.

Ülkemizde 2,5 milyon lisanslı sporcunun büyük çoğunluğunun amatör olduğu ve çoğunun sağlık güvencesi olmadığı dikkate alınır, bu sorunun yüz binlerce kişiyi ve onların ailelerini yakından ilgilendirdiği ortadadır.

Bu Kanun Teklifiyle gençlerimizin, çocuklarımızın spora teşvik edilmesi ve kendilerini güvencede hissetmeleri, yıllardır hiçbir sağlık güvencesi olmadan spor yaşamlarını sürdüren, Türkiye'nin her yerinden ve her branştan amatör sporcularımıza artık sahip çıkılması amaçlanmaktadır.

Bu Kanun Teklifi ile;

-Aktif spor yaptığını lisanla belgeleyen her amatör sporcunun, profesyonel ve milli sporcular gibi haklara sahip olmaları adına 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60'ıncı maddesine "Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonlardan lisanslı olan sporcuların sağlık giderlerinin Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesine konulacak ödenekten karşılanması,

- Geçimini sağlayamayan ve çalışma gücünün en az % 60'ını kaybettiği Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulunca tespit edilen Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı federasyonlardan lisanslı olan amatör sporculara (10000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda aylık ödenmesi,

öngörülmektedir.